

2.3.1 הבסיס החוקי לשירותי הסיוע בחינוך

סעיף 27 פסקה 1 בספר החוקים הסוציאלי השמיני הוא הנורמה החוקית העיקרית למתן שירותי סיוע בחינוך.

הזכאים לקבלת השירות הם ההורים והאפוטרופוסים.

התנאי לזכאות הוא הצורך בסיוע בחינוך, קרי היעדר טיפול התואם את טובת הילד.

תוכן הזכאות מסתמך על קיומן של צורות תמיכה הכרחיות ומתאימות, קרי בחינתן של שתי שאלות:

1. איזו תמיכה תתאים כדי להשיג את ההשפעה הרצויה?
2. איזו תמיכה נחוצה כדי לתת מענה לצורך בה?

2.3.1 הבסיס החוקי לשירותי הסיוע בחינוך

סעיף 27 פסקה 1 בספר החוקים הסוציאלי השמיני (SGB VIII) הוא הנורמה החוקית העיקרית למתן שירותי סיוע בחינוך. הוא מגדיר מי זכאי לקבלת השירותים, מהם התנאים לקבלת השירות ומה כלול בו.

זכאים לקבלת השירות הם אך ורק הורים ואפוטרופוסים לילדים ובני נוער. מכאן ששירותי הסיוע בחינוך לא יינתנו לצעירים לאחר הגיעם לגיל הבגרות. צעירים מעל גיל 18 זכאים על פי חוק לשירותי סיוע לצעירים בהתאם לסעיף 41 בספר החוקים הסוציאלי השמיני (ראו שקף 2.5.1).

התנאי העיקרי לזכאות לשירותי סיוע בחינוך הוא היעדר טיפול התואם את טובת הילד, וקיומו "יבדק על ידי אנשי מקצוע מהתחום הסוציו-פדגוגי. לאור השוני הקיים בנסיבות חייהם של ילדים, בני נוער והוריהם, המחוקק לא הגדיר קריטריונים משפטיים בהורים שסייעו להערך, באופן אובייקטיבי, האם קיימת זכות חוקית לקבלת סיוע בחינוך. בחוק נזכר רק הניסוח המשפטי המעורפל "היעדר טיפול התואם את טובת הילד" בתור גורם המקיים את הזכות החוקית לקבלת תמיכה לפי סעיף 27 בספר החוקים הסוציאלי השמיני, ומטיל את הפרשנות על אנשי מקצוע (סוציו-פדגוגיים) בכל מקרה לגופו. כך גם לגבי ההשלכות המשפטיות: הבדיקה וההחלטה לגבי מתן התמיכה ("הכרחיות ומתאימות") לפי סעיף 27 בספר החוקים הסוציאלי השמיני יהיו בכפוף לנסיבות המקרה (הבעיות, הסטטוציות המשפטיות, סביבתו של הילד, התנסויות קודמות עם הילד והוריו, משאבים אישיים וחברתיים העומדים לרשות הילד והוריו ועוד).

צורת תמיכה "הכרחיות ומתאימות" אלו מתייחסות סוציו-פדגוגיים העשויים לפצות על היעדר סביבה חינוכית לילד, או שיכולים לסייע בשיקום יכולתם של ההורים לחינוך ילדם בעצמם. קנה המידה לתוכן השירותים נקבע באמצעות המונחים "הכרחי" ו"מתאים".

במילים אחרות, החלטות סוציו-פדגוגיות אלה מאפשרות לאנשי מקצוע להפעיל שיקול דעת רב במתן הסיוע בחינוך. קביעת הצורך בייזום ארגון שירותי החינוך כולל פרשנות מזווית מקצועית ("מבט סוציו-פדגוגי"), מיימנות גבוהה בפרשנות הניתנת למצב וערכית תכנית תמיכה פרטנית לכל מקרה. בחוק סעיף 36 בספר החוקים הסוציאלי השמיני (ראו שקופית 2.3.2).

לקריאה נוספת

Albus, Stefanie (2010): Die Erzieherischen Hilfen. In: Thole, Werner (ed.): Grundriss Soziale Arbeit. Wiesbaden, p. 477–482.

Moch, Matthias (2018): Hilfen zur Erziehung. In: Otto, Hans-Uwe/Thiersch, Hans/Treptow, Rainer/Ziegler, Holger (eds.): Handbuch Soziale Arbeit; 6th edition, Munich, p. 632–645.

Richter, Martina (2018): Handlungsfeld Hilfen zur Erziehung. In: Böllert, Karin (ed.): Kompendium Kinder- und Jugendhilfe. Wiesbaden, p. 825–840.